

รายงานการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน
(Human Rights Due Diligence : HRDD)

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

การตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence : HRDD)

ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดทำกระบวนการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านอ้างอิงตามแนวทางหลักการของ UN Guiding Principles On Business and Human Rights (UNGP) เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านเป็นประจำทุกปี โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) ขอบเขตและความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน (Scoping and Identify human rights risks)

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ได้วิเคราะห์และกำหนดประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามภารกิจและกิจกรรมต่างๆทั้งภายใน และภายนอกองค์กรโดยมีรายละเอียดดังนี้

ขอบเขตการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน
๑. สิทธิด้านการเมือง การปกครอง	เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมและบุคลากรในองค์กรอาจจะไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบาย
๒. สิทธิด้านกระบวนการยุติธรรม	เด็กและเยาวชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ช่องทางการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายเมื่อถูกดำเนินคดีจากภาครัฐ สิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองในฐานะพยาน สิทธิที่จะได้รับที่ปรึกษาทางกฎหมาย
๓. สิทธิด้านสาธารณสุข	เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม อาจจะไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นได้อย่างเท่าเทียม
๔. สิทธิด้านการศึกษา	เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม อาจจะไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม ขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต
๕. สิทธิกลุ่มเด็กและสตรี	๑. เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมอาจจะได้รับการบริการอย่างไม่ทั่วถึง ๒. เด็กและเยาวชนอาจตกเป็นเหยื่อจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ขอบเขตการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน
	๓. บุคลากรในองค์กรอาจถูกล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศในที่ทำงาน
๖. สิทธิกลุ่มผู้เสพยาเสพติด	<p>๑. เด็กและเยาวชนผู้เสพยาเสพติดเข้าถึงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจไม่เต็มรูปแบบ และไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของร่างกายและจิตใจ</p> <p>๒. เด็กและเยาวชนผู้เสพยาเสพติดเกิดการว่างงาน ถูกตีตราและถูกเลือกปฏิบัติให้ออกจากงานเมื่อพบประวัติคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด</p>
๗. สิทธิกลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม	การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การถูกตกเป็นผู้เสียหายและเหยื่อ
๘. สิทธิกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ผู้ติดเชื้อ HIV และผู้ป่วยจิตเวช	เด็กและเยาวชนอาจจะเข้าถึงการรักษาและบริการของรัฐอย่างไม่เท่าเทียม
๙. สิทธิกลุ่มความหลากหลายทางเพศ	เด็กและเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศอาจถูกเลือกปฏิบัติต่อเพศสภาพอย่างไม่เท่าเทียม
๑๐. สิทธิกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์	<p>๑. เด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ถูกละเมิดและถูกเลือกปฏิบัติ</p> <p>๒. เด็กและเยาวชนขาดการเข้าถึงสิทธิของรัฐขั้นพื้นฐาน</p>
๑๑. สิทธิกลุ่มคนพิการ	ได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสรีภาพ ขั้นพื้นฐาน และการบริการอย่างไม่เสมอภาค
๑๒. สิทธิกลุ่มผู้ต้องหาผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ	สิทธิในการประกอบอาชีพภายหลังการปล่อยตัวอาจถูกตีตราถูกเลิกจ้างเมื่อนายจ้างพบว่าเคยต้องโทษมาก่อน ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ

๒) กระบวนการประเมินผลกระทบ (Assessing impacts) ระดับความสำคัญของประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน โดยพิจารณาจากผลกระทบความเสี่ยง (Impact) และโอกาสในการเกิดความเสี่ยง (likelihood) ของประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนโดยมีหลักเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้

๑. การประเมินความเสี่ยงใช้เกณฑ์การพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) จากความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงินเพื่อกำหนดระดับความเสี่ยง (Level of Risk) ซึ่งกำหนดการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย ดังนี้

การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดปัจจัยเสี่ยงหรือสาเหตุของความเสี่ยง (likelihood)

โอกาสในการเกิดความเสี่ยง(Likelihood)		
ระดับ	ความหมาย	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนสูงมาก
๔	สูง	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนสูง
๓	ปานกลาง	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนปานกลาง
๒	ต่ำ	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่ำ
๑	ต่ำมาก	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่ำมาก

เกณฑ์การประเมินระดับความเสี่ยงจากผลกระทบความเสี่ยง (Impact)

ผลกระทบความเสี่ยง (Impact)		
ระดับ	ความหมาย	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ผลกระทบ ๕ ด้าน
๔	สูง	ผลกระทบ ๔ ด้าน
๓	ปานกลาง	ผลกระทบ ๓ ด้าน
๒	ต่ำ	ผลกระทบ ๒ ด้าน
๑	ต่ำมาก	ผลกระทบ ๑ ด้าน

ด้านที่	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๑	เฉพาะหน่วยงาน	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อหน่วยงานงานนั้นเพียง แห่งเดียว
๒	ทั่วทั้งกรม	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อกรมทั้งหมด
๓	หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อหน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล
๔	เด็กหรือเยาวชน	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน
๕	ผู้รับบริการ ประชาชน และ/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการ ประชาชนทั่วไป และ/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การจัดลำดับความเสี่ยง(Risk Matrix)
ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

ค่าความเสี่ยงรวม : Risk Score ได้จากการนำระดับโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) X ระดับผลกระทบ (Impact)

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

โอกาส ผลกระทบ	๑ (ต่ำมาก)	๒ (ต่ำ)	๓ (ปานกลาง)	๔ (สูง)	๕ (สูงมาก)
๕ (สูงมาก)	๕X๑ = ๕ ปานกลาง	๕X๒ = ๑๐ สูง	๕X๓ = ๑๕ สูงมาก	๕X๔ = ๒๐ สูงมาก	๕X๕ = ๒๕ สูงมาก
๔ (สูง)	๔X๑ = ๔ ต่ำ	๔X๒ = ๘ ปานกลาง	๔X๓ = ๑๒ สูง	๔X๔ = ๑๖ สูงมาก	๔X๕ = ๒๐ สูงมาก
๓ (ปานกลาง)	๓X๑ = ๓ ต่ำ	๓X๒ = ๖ ปานกลาง	๓X๓ = ๙ ปานกลาง	๓X๔ = ๑๒ สูงมาก	๓X๕ = ๑๕ สูงมาก
๒ (ต่ำ)	๒X๑ = ๒ ต่ำ	๒X๒ = ๔ ต่ำ	๒X๓ = ๖ ปานกลาง	๒X๔ = ๘ ปานกลาง	๒X๕ = ๑๐ ปานกลาง
๑ (ต่ำมาก)	๑X๑ = ๑ ต่ำมาก	๑X๒ = ๒ ต่ำ	๑X๓ = ๓ ต่ำ	๑X๔ = ๔ ต่ำ	๑X๕ = ๕ ปานกลาง

ระดับความเสี่ยง ที่ต้องมีมาตรการควบคุม คะแนนระดับความเสี่ยง 15 - 25	ระดับความเสี่ยง ที่ต้องมีมาตรการควบคุม คะแนนระดับความเสี่ยง 10 - 14	ระดับความเสี่ยง ยอมรับได้-เฝ้าระวัง คะแนนระดับความเสี่ยง 5 - 9	ระดับความเสี่ยง ยอมรับได้ คะแนนระดับความเสี่ยง 1 - 4
---	---	--	--

หมายเหตุ: ขอบเขตระดับความรุนแรงของปัจจัยความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ ในระดับต่ำ - ปานกลาง

คะแนน ๑-๙ (สีเขียว - สีเหลือง)

การวิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงและการจัดลำดับความสำคัญของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
ต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ผลกระทบต่อ	ประเมินระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	ความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชน
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ		
๑. เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมและบุคลากรในองค์กรอาจจะไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบาย	๑.เฉพาะหน่วยงาน ๒. เด็กหรือเยาวชน	ปานกลาง	๒ ด้าน	ปานกลาง	สิทธิด้านการเมือง การปกครอง
๒. เด็กและเยาวชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ช่องทางการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายเมื่อถูกดำเนินคดีจากภาครัฐ สิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง ในฐานะพยาน สิทธิที่จะได้รับที่ปรึกษาทางกฎหมาย	๑.ทั่วทั้งกรม ๒.หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ๓.เด็กหรือเยาวชน ๔. ผู้รับบริการ ประชาชน และ/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปานกลาง	๔ ด้าน	สูง	สิทธิด้านการกระบวนการยุติธรรม
๓. เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม อาจจะไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นได้อย่างเท่าเทียม	๑.ทั่วทั้งกรม ๒.หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ๓.เด็กหรือเยาวชน	ปานกลาง	๓ ด้าน	ปานกลาง	สิทธิด้านสาธารณสุข
๔. เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม อาจจะไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม ขาดความรู้	๑.เฉพาะหน่วยงาน ๒.ทั่วทั้งกรม ๓.หน่วยงานในกระบวนการ	ปานกลาง	๕ ด้าน	สูงมาก	สิทธิด้านการศึกษา

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ผลกระทบต่อ	ประเมินระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	ความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชน
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ		
และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต	ยุติธรรม ๔. เด็กหรือเยาวชน ๕. ผู้รับบริการ ประชาชน และ/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย				
๕. เด็กและเยาวชนอาจถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและได้รับการบริการไม่ทั่วถึงการตกเป็นเหยื่อจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. เด็กหรือเยาวชน	ปานกลาง	๒ ด้าน	ปานกลาง	สิทธิกลุ่มเด็กและสตรี
๖. บุคลากรในองค์กรอาจถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในที่ทำงาน	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. ทั่วทั้งกรม	ปานกลาง	๒ ด้าน	ปานกลาง	สิทธิกลุ่มเด็กและสตรี
๗. เด็กและเยาวชนผู้เสพยาเสพติดเข้าถึงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจไม่เต็มรูปแบบ และไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของร่างกายและจิตใจ	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. เด็กหรือเยาวชน	ปานกลาง	๒ ด้าน	ปานกลาง	สิทธิกลุ่มผู้เสพยาเสพติด
๘. เด็กและเยาวชนผู้เสพยาเสพติดเกิดการว่างงาน ถูกตีตราและถูกเลือกปฏิบัติให้ออกจากงานเมื่อถูกพบประวัติคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. เด็กหรือเยาวชน	ปานกลาง	๒ ด้าน	ปานกลาง	สิทธิกลุ่มผู้เสพยาเสพติด
๙. การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การถูกตกเป็นผู้เสียหายและเหยื่อ	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. เด็กหรือเยาวชน ๓. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ๔. ผู้รับบริการ ประชาชน และ	ปานกลาง	๔ ด้าน	สูง	สิทธิกลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ผลกระทบต่อ	ประเมินระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	ความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชน
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ		
	/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย				
๑๐. เด็กและเยาวชนอาจเข้าถึงการรักษาและบริการของรัฐอย่างไม่เท่าเทียม	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. เด็กหรือเยาวชน ๓. ผู้รับบริการ ประชาชน และ/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปานกลาง	๓ ด้าน	ปานกลาง	กลุ่มผู้ป่วย เอ็ดส์ผู้ติดเชื้อ HIV และ ผู้ป่วยจิตเวช
๑๑. เด็กและเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศอาจถูกเลือกปฏิบัติต่อเพศสภาพอย่างไม่เท่าเทียม	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. เด็กหรือเยาวชน ๓. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ๔. ผู้รับบริการ ประชาชน และ/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปานกลาง	๔ ด้าน	สูง	กลุ่มความหลากหลายทางเพศ
๑๒. เด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ ถูกละเมิด และถูกเลือกปฏิบัติ ขาดการเข้าถึงสิทธิของรัฐขั้นพื้นฐาน	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ๓. เด็กหรือเยาวชน	ปานกลาง	๓ ด้าน	ปานกลาง	กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์
๑๓. ได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เสรีภาพขั้นพื้นฐาน และการบริการอย่างไม่เสมอภาค	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. เด็กหรือเยาวชน ๓. ผู้รับบริการ ประชาชน และ/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปานกลาง	๓ ด้าน	ปานกลาง	กลุ่มคนพิการ
๑๔. สิทธิในการประกอบอาชีพภายหลังการปล่อยตัวอาจถูกตีตรา ถูกเลิกจ้าง เมื่อนายจ้างพบว่าเคยต้องโทษมาก่อน ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ	๑. เฉพาะหน่วยงาน ๒. ทั่วทั้งกรม ๓. เด็กหรือเยาวชน	ปานกลาง	๓ ด้าน	ปานกลาง	กลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขังและ ผู้พ้นโทษ

แนวทาง/มาตรการ/แก้ไข/เยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
สิทธิด้านการเมือง การปกครอง		
เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมและบุคลากรในองค์กรอาจจะไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบาย	ปานกลาง	<p>แนวทางและมาตรการแก้ไข</p> <p>๑. การส่งเสริมความรู้เรื่องสิทธิ</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดอบรมให้เด็ก เยาวชน และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้ตระหนักถึงสิทธิในการแสดงความคิดเห็น การรวมกลุ่ม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง บูรณาการเนื้อหาสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตยในหลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน <p>๒.เปิดพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการแสดงความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดให้มีพื้นที่ปลอดภัย(Safe Space) สำหรับเด็ก เยาวชน และบุคลากร เพื่อแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเสรี <p>มาตรการเยียวยา</p> <ul style="list-style-type: none"> ให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาแก่เด็ก เยาวชนหรือบุคลากรที่ได้รับผลกระทบจากการถูกจำกัดสิทธิ สร้างระบบพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาสำหรับเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม
สิทธิด้านกระบวนการยุติธรรม		
เด็กและเยาวชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ช่องทางการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายเมื่อถูกดำเนินคดีจากภาครัฐ สิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมสิทธิที่จะได้รับความ	สูง	<p>แนวทาง /และมาตรการแก้ไข</p> <p>๑.การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและขั้นตอนกระบวนการยุติธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดทำสื่อความรู้ที่เข้าใจง่าย (อินโฟกราฟิก, วิดีโอ, แผ่นพับ, เว็บไซต์) เกี่ยวกับ: <ul style="list-style-type: none"> ขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม สิทธิของผู้ต้องหา ผู้เสียหาย พยาน และผู้ต้องการคำปรึกษา ช่องทางการขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางออนไลน์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก จัดให้มีศูนย์ข้อมูลยุติธรรมประจำชุมชน (Justice Help Desk) โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่เปราะบาง <p>มาตรการเยียวยา</p>

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
คุ้มครองในฐานะพยานสิทธิที่จะได้รับที่ปรึกษาทางกฎหมาย		<p>ด้านการฟื้นฟูและสนับสนุนทางจิตใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้การฟื้นฟูทางจิตใจแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น ผู้ถูกดำเนินคดีโดยไม่เข้าใจกระบวนการ พยานที่ถูกคุกคาม หรือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ • สนับสนุนบริการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาและสังคมอย่างต่อเนื่อง
สิทธิด้านสาธารณสุข		
เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม อาจจะไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นได้อย่างเท่าเทียม	ปานกลาง	<p>๒. มาตรการเชิงระบบและการจัดบริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดหน่วยบริการสาธารณสุขเฉพาะทางในสถานพินิจหรือสถานควบคุมเช่น หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ หรือทีมสุขภาพจิตเคลื่อนที่ • ระบบส่งต่อที่มีประสิทธิภาพให้เด็กสามารถเข้าถึงโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลภายนอกได้โดยไม่ติดขัด เช่น กำหนดช่องทางด่วน (Fast Track) • ระบบเวชระเบียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ข้อมูลสุขภาพของเด็กสามารถติดตามและดูแลต่อเนื่องได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม <p>๒. มาตรการเยียวยาและดูแลเฉพาะบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> • การประเมินสุขภาพก่อนและหลังเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเช่น การตรวจสุขภาพกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่สถานพินิจ • จัดทำแผนฟื้นฟูรายบุคคล (Individualized Care Plan) ที่เน้นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม • ให้เด็กและเยาวชนสามารถร้องเรียนหรือขอความช่วยเหลือได้หากถูกละเลยด้านการรักษาพยาบาล
สิทธิด้านการศึกษา		
เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม อาจจะไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม ขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต	สูงมาก	เรียนในระบบศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้, และเรียนในระบบของศูนย์เรียนรู้ CYF, ฝึกวิชาชีพ, จัดหาสถานศึกษาให้เรียนต่อภายหลังปล่อย
รายกลุ่มเด็กและสตรี		
๑. เด็กและเยาวชนอาจถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและ	ปานกลาง	แนวทางการแก้ไข/มาตรการป้องกัน จัดอบรมบุคลากร

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิ มนุษยชน	ระดับความ เสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิ มนุษยชน
ได้รับการบริการไม่ทั่วถึง		<ul style="list-style-type: none"> - จัดการอบรมเกี่ยวกับสิทธิเด็ก การใช้ความรุนแรง การจัดการกับเด็กที่มีความเปราะบาง - สร้างจิตสำนึกในการคุ้มครองสิทธิ ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่ละเมิดสิทธิพื้นฐาน <p>การเยียวยา (Remedies)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การฟื้นฟูทางจิตใจและสังคม <ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีบริการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างต่อเนื่อง - ส่งเสริมกิจกรรมศิลปะ ดนตรี กีฬา เพื่อการฟื้นฟูสภาพจิตใจ ๒. การฟื้นฟูสิทธิด้านการศึกษาและอาชีพ <ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนการสอนต่อเนื่องระหว่างการควบคุมตัว และสนับสนุนการเรียนต่อนอกสถานพินิจ - ฝึกอบรมทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและตลาดแรงงาน ๓. การติดตามหลังพ้นการควบคุมตัว <ul style="list-style-type: none"> - จัดระบบติดตาม (aftercare) เพื่อให้เด็กกลับเข้าสู่ครอบครัว/ชุมชนอย่างปลอดภัย - สนับสนุนครอบครัวหรือผู้ปกครองในการดูแลและเสริมสร้างทักษะการเลี้ยงดู ๔. การชดเชยและขอโทษอย่างเป็นทางการ <ul style="list-style-type: none"> - หากมีการละเมิดร้ายแรง เช่น การใช้ความรุนแรง การเลือกปฏิบัติ หรือการคุมขังเกินความจำเป็น ควรมี การสอบสวนโดยองค์กรอิสระและ การชดเชย/ขอโทษอย่างเป็นทางการ
๒.เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	ปานกลาง	<p>แนวทาง / มาตรการในการแก้ไขปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การป้องกันเชิงระบบ <ul style="list-style-type: none"> - การให้ความรู้กับครอบครัวและชุมชนเรื่องสิทธิเด็กและผลกระทบจากความรุนแรง - การจัดอบรมทักษะการเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสมโดยปราศจากความรุนแรง (Positive Parenting) - ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการเฝ้าระวังและรายงานเหตุความรุนแรง ๒. การตรวจจับและรายงาน <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้ง กลไกในการเฝ้าระวัง ตรวจจับ และรายงานกรณีความรุนแรง เช่น สายด่วน ศูนย์ช่วยเหลือ - ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน หน่วยงานรัฐ และเอกชน สามารถสังเกตพฤติกรรมผิดปกติของเด็กและแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ได้อย่างปลอดภัย ๓. การดำเนินคดีและการคุ้มครองเด็ก <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ กฎหมายคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่าง

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
		<p>เข้มงวด</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดหาที่พักชั่วคราวหรือสถานดูแลสำหรับเด็กที่ต้องแยกออกจากครอบครัว <p>แนวทางการเยียวยาเหยื่อเด็กและเยาวชน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านจิตใจและสุขภาพจิต <ul style="list-style-type: none"> - ให้การบำบัดโดย นักจิตวิทยา/นักสังคมสงเคราะห์ผ่านการให้คำปรึกษาและฟื้นฟูสภาพจิตใจอย่างต่อเนื่อง - จัดกิจกรรมฟื้นฟูอารมณ์ (Art therapy, Play therapy ฯลฯ) ๒. ด้านการศึกษาและพัฒนาทักษะ <ul style="list-style-type: none"> - ประสานกับสถานศึกษาเพื่อให้เด็กสามารถ กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้อย่างราบรื่น - ฝึกทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ สำหรับเยาวชนที่ไม่สามารถกลับไปอยู่ในครอบครัวได้ ๓. ด้านครอบครัว <ul style="list-style-type: none"> - ให้การฟื้นฟูความสัมพันธ์ในครอบครัว ผ่านการบำบัดครอบครัว - หากไม่สามารถคืนสภาพครอบครัวได้ อาจพิจารณา หาคู่ครอบครัวอุปถัมภ์หรือบ้านพักเด็กระยะยาว ๔. ด้านการสนับสนุนระยะยาว <ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มี ทุนการศึกษา หรือเงินอุดหนุนสำหรับเด็กที่ได้รับผลกระทบ - การติดตามผลระยะยาว เพื่อป้องกันการกลับไปสู่สถานการณ์ที่เป็นอันตรายซ้ำ
<p>๓.บุคลากรในองค์กรอาจถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในที่ทำงาน</p>	<p>ปานกลาง</p>	<p>แนวทางป้องกัน (Preventive Measures)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นโยบายที่ชัดเจนและเข้มงวด <ul style="list-style-type: none"> - ประกาศนโยบาย "องค์กรปลอดการคุกคามทางเพศ" - กำหนดความหมาย พฤติกรรมที่เข้าข่าย การลงโทษ และช่องทางร้องเรียนอย่างชัดเจน ๒. อบรมให้ความรู้ <ul style="list-style-type: none"> - จัดอบรมพนักงานทุกระดับเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การเคารพกันในที่ทำงาน และผลกระทบจากการคุกคาม - อบรมหัวหน้า/ผู้บริหารให้เข้าใจบทบาทในการป้องกันและจัดการ ๓. วัฒนธรรมองค์กร <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพซึ่งกันและกัน - สนับสนุนให้พนักงานกล้าแสดงความเห็นและกล้าร้องเรียนโดยไม่ถูกตอบโต้ <p>มาตรการแก้ไขเมื่อเกิดเหตุ (Corrective Measures)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบรับเรื่องร้องเรียนที่ปลอดภัยและเป็นความลับ

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
		<ul style="list-style-type: none"> - มีช่องทางหลายรูปแบบ เช่น กล่องรับเรื่อง อีเมลเฉพาะ หรือบุคคลที่รับผิดชอบโดยตรง (HR/หน่วยงานสิทธิมนุษยชนภายใน) - รับเรื่องโดยไม่เปิดเผยชื่อผู้ร้องเรียน (ถ้าต้องการ) <p>๔. คณะกรรมการสอบสวนที่เป็นธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งคณะกรรมการอิสระ ตรวจสอบโดยไม่ลำเอียง และมีขั้นตอนชัดเจน - ให้สิทธิผู้ถูกร้องเรียนในการชี้แจงอย่างเหมาะสม <p>๕. บทลงโทษผู้กระทำผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลงโทษตามความร้ายแรง เช่น ตักเตือน พักงาน หรือให้ออกจากงาน - หากเป็นความผิดทางอาญา อาจต้องแจ้งความหรือส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการ <p>๖. การเยียวยาผลกระทบ (Remedial Measures)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฟื้นฟูสภาพจิตใจ - จัดหานักจิตวิทยาหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ถูกรักษา - ให้เวลาพักฟื้นหากจำเป็น (เช่น ลางานโดยไม่หักเงิน)
กลุ่มผู้เสียหายเสพติด		
<p>๑. เด็กและเยาวชนผู้เสพยาเสพติดเข้าถึงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจไม่เต็มรูปแบบ และไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของร่างกายและจิตใจ</p>	ปานกลาง	<p>แนวทาง / มาตรการในการแก้ไขปัญหา</p> <p>๑. การพัฒนาระบบการบำบัดที่เน้นสิทธิมนุษยชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บูรณาการแนวคิดสิทธิมนุษยชนเข้ากับการออกแบบและดำเนินโครงการบำบัดฟื้นฟู - จัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจสิทธิของเด็กและเยาวชน โดยเน้นการดูแลแบบไม่เลือกปฏิบัติ - ปรับวิธีการบำบัดจากแนวทางที่มุ่งลงโทษ ไปสู่การสนับสนุนและฟื้นฟู <p>๒. ออกแบบโปรแกรมฟื้นฟูที่เหมาะสมกับวัยและสภาพปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - แยกแผนการบำบัดสำหรับเด็ก/เยาวชนออกจากผู้ใหญ่ - พัฒนาโปรแกรมฟื้นฟูที่ เน้นการฟื้นฟูทั้งร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรม - ใช้แนวทาง “พัฒนาเชิงบวก” เช่น การเรียนรู้ทักษะชีวิต การบำบัดแบบครอบครัว และการแนะแนวอาชีพ <p>๓. เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการฟื้นฟูโดยไม่ตีตรา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เปิดช่องทาง “สมัครใจเข้าบำบัด” ที่ไม่ต้องผ่านกระบวนการยุติธรรม - ลดการตีตรา (Stigmatization) โดยรณรงค์สร้างความเข้าใจแก่สังคมว่า เด็กผู้เสพไม่ใช่อาชญากร แต่คือผู้ป่วย - ส่งเสริมการจัดบริการแบบ “ไม่ต้องนอนพักฟื้น” (outpatient) สำหรับรายเบา <p>๔. ส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและชุมชน</p>

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
		<ul style="list-style-type: none"> - สร้างเครือข่ายการดูแลร่วมกับครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน - จัดเวิร์กชอปเพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง - สนับสนุนกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนในการดูแลเพื่อนที่มีปัญหา ๕. การตรวจสอบและติดตามสิทธิมนุษยชน - จัดตั้ง คณะกรรมการอิสระหรือภาคประชาชน เพื่อตรวจสอบการละเมิดสิทธิในสถานบำบัด - จัดให้มี ช่องทางร้องเรียนที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับเด็ก - ประเมินผลกระทบเชิงสิทธิมนุษยชน (Human Rights Impact Assessment - HRIA)
<p>๒. เด็กและเยาวชนผู้เสพยาเสพติดเกิดการว่างงาน ถูกตีตราและถูกเลือกปฏิบัติให้ออกจากงานเมื่อถูกพบประวัติคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด</p>	<p>ปานกลาง</p>	<p>แนวทางการแก้ไขในระดับนโยบาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขกฎหมาย/ระเบียบที่เลือกปฏิบัติปรับปรุงกฎหมายแรงงานและระเบียบการรับเข้าทำงานของหน่วยงานรัฐและเอกชน ให้ง่ายขึ้นหรือไม่ถือประวัติการใช้ยาเสพติดในอดีตของเยาวชนเป็นข้อห้ามในการรับเข้าทำงาน(โดยเฉพาะหากผ่านการบำบัดและไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงซ้ำ) - ส่งเสริมแนวนโยบาย “การไม่ตีตรา” สนับสนุนแนวนโยบายที่ส่งเสริมการคืนคนดีสู่สังคม และห้ามมิให้นายจ้างปฏิบัติต่อผู้มีประวัติคดีในอดีตอย่างไม่เป็นธรรม - สร้างระบบการฟื้นฟูและติดตามหลังการบำบัดให้เยาวชนที่พ้นจากระบบบำบัดมีแผนฟื้นฟูและสนับสนุนการมีงานทำ เช่น ผ่านโครงการรัฐหรือความร่วมมือกับเอกชน <p>๒. มาตรการการเยียวยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกอาชีพและส่งเสริมทักษะจัดให้มีการอบรมทักษะอาชีพ การฝึกงาน การแนะแนวอาชีพ และการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มที่มีประวัติใช้ยาเสพติด เพื่อให้พวกเขาได้มีโอกาสในการทำงานและหารายได้ - โครงการส่งเสริมการจ้างงานผู้ผ่านการบำบัดจัดสรรงบประมาณสนับสนุนบริษัทที่จ้างงานเยาวชนกลุ่มนี้ เช่น เงินอุดหนุน ค่าฝึกอบรม หรือยกเว้นภาษีบางส่วน - การให้คำปรึกษาและจิตสังคมบำบัดต่อเนื่องมีศูนย์ฟื้นฟูที่ติดตามเยาวชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านสภาพจิตใจ การเข้าสังคม และการดำเนินชีวิตอย่างปกติ <p>๓. การป้องกันการตีตราและการเลือกปฏิบัติ</p>

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
		<ul style="list-style-type: none"> - รณรงค์ให้ความรู้แก่สังคมจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจแก่สาธารณชนถึงสิทธิของเด็กและเยาวชน ความสำคัญของการไม่เลือกปฏิบัติ และความเป็นไปได้ในการกลับตัวเป็นคนดี - จัดทำคู่มือ/แนวทางสำหรับนายจ้างและสถานประกอบการเพื่อให้เข้าใจข้อกำหนดและสิทธิของผู้เคยมีประวัติ รวมถึงตัวอย่างแนวปฏิบัติที่ไม่ละเมิดสิทธิ - คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลควบคุมไม่ให้มีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรมของเยาวชนโดยไม่จำเป็น เช่น ห้ามให้โรงเรียนหรือบริษัทเข้าถึงข้อมูลโดยไม่มีเหตุอันควร
กลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม		
<p>- การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การถูกตกเป็นเหยื่อผู้เสียหายและเหยื่อ</p>	สูง	<p>มาตรการป้องกันและแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>๑. การส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ความรู้แก่ประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และองค์กรต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - บรรจุหลักสูตรสิทธิมนุษยชนในระบบการศึกษาและการอบรมของหน่วยงานรัฐ <p>๒. การปรับปรุงกฎหมายและนโยบาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขกฎหมายที่มีลักษณะเลือกปฏิบัติหรือเปิดช่องให้เกิดการละเมิด - บังคับใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ <p>๓. การกำกับดูแลและกลไกอิสระ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างกลไกอิสระในการตรวจสอบการละเมิด เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) สนับสนุนให้องค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทในการตรวจสอบและเสนอแนะนโยบาย <p>๔. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการทนายความโดยรัฐสำหรับผู้มีรายได้น้อย หรือผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิ - จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือด้านกฎหมายในระดับชุมชนหรือจังหวัด <p>๕. การคุ้มครองพยานและเหยื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีมาตรการคุ้มครองพยานหรือเหยื่อในคดีที่อ่อนไหว เช่น คดีค้ามนุษย์ คดีความรุนแรงในครอบครัว - ให้ความช่วยเหลือทางจิตใจและสังคมสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบ
กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ผู้ติดเชื้อ HIV และผู้ป่วยจิตเวช		
<p>๑. เด็กและเยาวชนอาจจะเข้าถึงการรักษาและ</p>	ปานกลาง	<p>๑. ระดับนโยบาย (Policy Level)</p> <p>๑.๑ ปรับปรุงกฎหมายและนโยบาย</p>

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
บริการของรัฐอย่างไม่เท่าเทียม		<p>-ยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเปราะบาง ให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC), อนุสัญญาต่อต้านการเลือกปฏิบัติ</p> <p>-บังคับใช้กฎหมายที่ห้ามการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของโรค การเจ็บป่วย หรืออัตลักษณ์ (เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ป่วยจิตเวช)</p> <p>-สนับสนุนให้มี "งบประมาณเฉพาะกลุ่ม" (targeted budget) สำหรับเด็ก ผู้ติดเชื้อ และผู้ป่วยจิตเวช</p> <p>๑.๒ กำหนดนโยบายการเข้าถึงบริการแบบ “Universal Coverage”</p> <p>- รัฐควรออกแบบระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม โดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น บริการปรึกษา/บำบัดสำหรับผู้ติดเชื้อ HIV, คลินิกสุขภาพจิตเฉพาะทาง</p> <p>-เพิ่มการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Impact Assessment) ทุกครั้งที่ออกนโยบายสาธารณะใหม่</p> <p>๒. ระดับการปฏิบัติ/หน่วยบริการ (Service Delivery Level)</p> <p>๒.๑ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่รัฐและบุคลากรทางการแพทย์</p> <p>- อบรมเรื่องสิทธิมนุษยชน จริยธรรม และการสื่อสารอย่างไม่ตีตรา</p> <p>- สร้างแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตร (Child-Friendly / HIV-Friendly / Mental Health-Friendly Services)</p> <p>- จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา หรือทีมสหวิชาชีพในสถานพินิจฯ เพื่อดูแลแบบองค์รวม</p> <p>๒.๒ ระบบร้องเรียนและกลไกเยียวยา</p> <p>- จัดให้มีระบบร้องเรียนที่เข้าถึงง่าย ปลอดภัย ไม่เปิดเผยตัวตน</p> <p>- ตั้ง “คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในหน่วยงาน” เพื่อพิจารณาข้อร้องเรียนอย่างอิสระ</p> <p>- สนับสนุนกองทุนเยียวยาให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิ</p> <p>๓. ระดับชุมชน/สังคม (Community & Social Level)</p> <p>๓.๑ ลดการตีตราในสังคม</p> <p>-จัดกิจกรรมรณรงค์ในโรงเรียน ชุมชน และสื่อมวลชน เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง HIV สุขภาพจิต และสิทธิเด็ก</p> <p>-สนับสนุนบทบาทของสื่อในฐานะตัวกลางในการเปลี่ยนทัศนคติ</p> <p>๓.๒ เสริมพลังกลุ่มเปราะบางให้ลุกขึ้นมามีส่วนร่วม</p> <p>- สนับสนุนองค์กรเครือข่ายของผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วย/เยาวชนให้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบาย</p> <p>- จัดให้มีกลไก "เวทีรับฟัง" อย่างสม่ำเสมอในชุมชน เพื่อสะท้อนปัญหาจริงของผู้ได้รับผลกระทบ</p>

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
กลุ่มความหลากหลายทางเพศ		
<p>๑. เด็กและเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศ อาจถูกเลือกปฏิบัติต่อเพศสภาพอย่างไม่เท่าเทียม</p>	สูง	<p>๑. แนวทางการแก้ไขเชิงนโยบายและกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรากฎหมายห้ามเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของเพศสภาพและอัตลักษณ์ทางเพศ โดยเฉพาะในสถานศึกษาและครอบครัว เช่น การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายคุ้มครองเด็ก และกฎหมายว่าด้วยความเสมอภาคระหว่างเพศ - กำหนดนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนในสถานศึกษา เช่น นโยบาย "โรงเรียนปลอดการเลือกปฏิบัติ" โดยมีแนวทางให้สถานศึกษา ต้องเคารพอัตลักษณ์ทางเพศของเด็กเยาวชน เช่น ห้องน้ำ การเรียกชื่อ/สรรพนาม - สร้างกลไกรับเรื่องร้องเรียนเฉพาะทางสำหรับเยาวชน LGBTQ+ ที่ถูกละเมิดสิทธิ เช่น ผ่านศูนย์ช่วยเหลือเด็ก สายด่วน หรือแอปพลิเคชันที่เข้าถึงง่าย <p>๒. มาตรการเยียวยาเชิงจิตใจและสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีบริการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาที่ปลอดภัยและเข้าใจความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะในโรงเรียน ศูนย์เยาวชน และสถานพยาบาล - สนับสนุนกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Support Group) สำหรับเยาวชน LGBTQ+ เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัย (Safe Space) ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และรับฟังอย่างไม่ตัดสิน - อบรมเจ้าหน้าที่และผู้ดูแลให้มีความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางเพศ และสามารถเป็นผู้สนับสนุนที่ปลอดภัย (Ally) ให้กับเยาวชน LGBTQ+ <p>๓. การรณรงค์สร้างความเข้าใจในสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำสื่อการเรียนรู้/รณรงค์ในระดับชุมชนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและความหลากหลายทางเพศ เพื่อลดอคติและความเกลียดกลัวคนหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+ phobia) - สร้างกิจกรรมบำบัดที่สะท้อนความหลากหลายของอัตลักษณ์ทางเพศในเชิงบวก <p>๔. การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน LGBTQ+ ในการกำหนดนโยบาย เช่น การมีตัวแทนในกลุ่ม YM หรือการจัดเวทีพูดคุย - สนับสนุนโครงการโดยเยาวชน LGBTQ+ เช่น โครงการส่งเสริมความเข้าใจในสถานศึกษาผ่านกิจกรรมของเด็กเยาวชน
กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์		
๑. เด็กและเยาวชนเสี่ยง	ปานกลาง	๑. แนวทางการป้องกัน

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ต่อการถูกค้ามนุษย์ ถูกละเมิด และถูกเลือกปฏิบัติ		<p>๑.๑ การปรับปรุงกฎหมายและนโยบาย</p> <ul style="list-style-type: none"> -ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เพื่อให้เด็กที่เกิดในประเทศไทย โดยเฉพาะจากกลุ่มชาติพันธุ์และไร้สัญชาติสามารถเข้าถึงสิทธิในการจดทะเบียนเกิดได้ง่ายขึ้น -บูรณาการนโยบายระดับชาติด้านสิทธิมนุษยชนและต่อต้านการค้ามนุษย์ให้ครอบคลุมกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะ <p>๑.๒ การให้ความรู้และการเสริมสร้างความเข้าใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> -จัดโครงการให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่เด็ก เยาวชน ครอบครัว ชุมชน และเจ้าหน้าที่รัฐ -ส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนชาติพันธุ์ในการสร้างความเข้าใจสิทธิพื้นฐาน <p>๑.๓ การเข้าถึงการศึกษาและบริการสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> -ประกันว่าทุกคน โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางทะเบียน จะได้รับสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาและสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน -สร้างระบบทุนการศึกษาหรือโรงเรียนเฉพาะสำหรับเด็กชาติพันธุ์/ไร้สัญชาติ <p>๒.๑ การออกบัตรประจำตัวและการจดทะเบียน</p> <ul style="list-style-type: none"> -อำนวยความสะดวกในการออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (เช่น ๐-๖-๗) และส่งเสริมการพิสูจน์สัญชาติให้กับผู้ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมาย -สนับสนุนโครงการนำร่องร่วมกับภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อจัดเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มนี้อย่างเป็นระบบ <p>๒.๒ การตั้งหน่วยงานเฉพาะด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ตั้งศูนย์คุ้มครองเด็กและเยาวชนในพื้นที่เสี่ยงที่มีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย สิทธิมนุษยชน และจิตวิทยา -มีสายด่วนและระบบแจ้งเหตุที่ปลอดภัยสำหรับเหยื่อการละเมิดหรือการค้ามนุษย์ <p>๒.๓ การตรวจสอบและลงโทษผู้กระทำผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบหน่วยงานรัฐ/เอกชนที่อาจเกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติหรือการแสวงหาผลประโยชน์จากกลุ่มชาติพันธุ์ - ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมและโปร่งใส <p>๓.๑ การฟื้นฟูทางจิตใจและสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดโครงการบำบัด ฟื้นฟู และให้คำปรึกษาทางจิตใจแก่เด็กและเยาวชนที่เคยตกเป็นเหยื่อ - ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการฟื้นคืนความมั่นใจ การฝึกอาชีพ และการปรับตัวกลับสู่สังคม <p>๓.๒ การเยียวยาทางกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายผ่านทนายความอาสาของสำนักงานยุติธรรม

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
		<p>จังหวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> -สนับสนุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ ๓.๓ การฟื้นฟูสถานะและโอกาส -เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สถานะและการขอสัญชาติให้แก่ผู้ที่มีสิทธิ -จัดหาช่องทางอาชีพหรือทุนประกอบอาชีพให้ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ
<p>๒.เด็กและเยาวชนขาดการเข้าถึงสิทธิของรัฐขั้นพื้นฐาน</p>	<p>ปานกลาง</p>	<p>๑. แนวทางเชิงนโยบาย</p> <ul style="list-style-type: none"> -ผลักดันการแก้ไขกฎหมายและนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล -กำหนดนโยบายที่ชัดเจนด้านการเข้าถึงสิทธิพื้นฐานเช่น การศึกษา การรักษาพยาบาล และทะเบียนราษฎรสำหรับเด็กไร้สัญชาติ เด็กในพื้นที่ห่างไกลหรือในสถานพินิจ -จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสมสำหรับการคุ้มครองสิทธิเด็กในกลุ่มเปราะบาง <p>๒. มาตรการเชิงปฏิบัติการ</p> <ul style="list-style-type: none"> -สร้างระบบคุ้มครองเด็กระดับพื้นที่ (Child Protection Mechanism) ที่มีหน่วยงานรัฐและภาคประชาสังคมร่วมมือกัน -จัดบริการเชิงรุก (Proactive Services) เช่น เชิญแพทย์มาตรวจในสถานพินิจหรือบริการให้คำปรึกษานอกสถานที่ -ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมด้วยการยกเว้นค่าใช้จ่ายหรือจัดทุนการศึกษาแก่เด็กยากไร้ เด็กพิการ เด็กไร้สัญชาติ -ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนเด็ก <p>๓. มาตรการเยียวยาและฟื้นฟู</p> <ul style="list-style-type: none"> -จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและฟื้นฟูจิตใจสำหรับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิ เช่น การใช้ความรุนแรง หรือการทอดทิ้ง -ให้การช่วยเหลือทางกฎหมายผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือสำนักงานอัยการ -ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับตนเอง -ให้การเยียวยาทางการเงินหรือสิ่งของจำเป็นแก่ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบโดยตรง
<p>กลุ่มคนพิการ</p>		
<p>๑.ได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสรีภาพขั้นพื้นฐานและการบริการอย่างไม่เสมอ</p>	<p>ปานกลาง</p>	<p>๑. การออกกฎหมายและปรับปรุงกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> -ปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ออก

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ภาค		<ul style="list-style-type: none"> -กฎหมายลูก/ข้อบังคับเพื่อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น ขนส่ง, การศึกษา, การแพทย์ -กำหนดบทลงโทษสำหรับองค์กรหรือบุคคลที่ละเมิดสิทธิของคนพิการ มาตรการเชิงนโยบาย -นโยบายการเข้าถึงอย่างเท่าเทียม (Universal Access) เช่น การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ราชการ -โควตาการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานรัฐและเอกชน พร้อมติดตามการปฏิบัติจริง -จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือด้านกฎหมายและสิทธิมนุษยชนสำหรับคนพิการที่ถูกละเมิดสิทธิ -การเยียวยาและฟื้นฟู -ชดเชยทางการเงินหรือการสนับสนุนทางสังคม เช่น เงินช่วยเหลือ, บัตรสวัสดิการคนพิการ -การฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอาชีพ -จัดให้มีช่องทางร้องเรียนที่เข้าถึงง่าย เช่น ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนออนไลน์ พร้อมแปลภาษา/ใช้สื่อสารทางเลือกสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน/พูด
กลุ่มผู้ต้องหาผู้ต้องขังและผู้พิการ		
<p>๑. สิทธิในการประกอบอาชีพภายหลังการปล่อยตัวอาชญากรที่ตราถูกเลิกจ้างเมื่อนายจ้างพบว่าเคยต้องโทษมาก่อนขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ</p>	ปานกลาง	<p>แนวทาง/มาตรการแก้ไข</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การออกกฎหมายหรือข้อบังคับคุ้มครอง <ul style="list-style-type: none"> -ออกกฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติในสถานที่ทำงานต่อผู้พิการ (เช่น กฎหมายแรงงานเพิ่มเติม) -จำกัดการเข้าถึงประวัติอาชญากรรมของผู้พิการในระบบสาธารณะ เว้นแต่ในกรณีจำเป็น เช่น งานที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือความมั่นคง ๒. ส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพก่อนและหลังปล่อยตัว <ul style="list-style-type: none"> -จัดฝึกอบรมอาชีพในสถานพินิจ โดยเน้นทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ และออกใบรับรองโดยหน่วยงานภายนอกที่ไม่สามารถระบุได้ว่าผ่านการดำเนินคดีมาก่อน -มีโครงการ “การจ้างงานทดลอง” หรือ “ธุรกิจเพื่อสังคม” สำหรับผู้พิการ เพื่อให้โอกาสได้แสดงศักยภาพ ๓. สร้างแรงจูงใจให้กับนายจ้าง <ul style="list-style-type: none"> -ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่บริษัทที่จ้างงานผู้พิการ -มอบรางวัลหรือการรับรองสถานประกอบการที่เป็นมิตรกับผู้พิการ เช่น "องค์กรพัฒนาโอกาส" ๔. หนุนเสริมและสร้างความเข้าใจในสังคม <ul style="list-style-type: none"> -รณรงค์ผ่านสื่อหรือกิจกรรมชุมชนเพื่อลดอคติ และเปลี่ยนทัศนคติของสังคม

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไข/การเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
		ต่อผู้พันโทษ -สนับสนุนกลุ่มภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านการคุ้มครองผู้ลี้ภัย

การติดตามและทบทวนผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	กำหนดการติดตามและรายงานผล	ผู้รับผิดชอบ
สิทธิด้านการเมือง การปกครอง		
เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมและบุคลากรในองค์กรอาจไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบาย	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
สิทธิด้านกระบวนการยุติธรรม		
เด็กและเยาวชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาจจะขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ช่องทางการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายเมื่อถูกดำเนินคดีจากภาครัฐ สิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองในฐานะพยาน สิทธิที่จะได้รับที่ปรึกษาทางกฎหมาย	กันยายน ๒๕๖๘	ส่วนคดี
สิทธิด้านสาธารณสุข		
เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม อาจจะไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นได้อย่างเท่าเทียม	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
สิทธิด้านการศึกษา		
เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม อาจจะไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม ขาดความรู้	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	กำหนดการติดตาม และรายงานผล	ผู้รับผิดชอบ
และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต		
รายกลุ่มเด็กและสตรี		
๑. เด็กและเยาวชนอาจถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และได้รับการบริการไม่ทั่วถึง	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
๒. เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อจากปัญหาความรุนแรง ในครอบครัว	กันยายน ๒๕๖๘	ส่วนคดี
๓. บุคลากรในองค์กรอาจถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทาง เพศในที่ทำงาน	กันยายน ๒๕๖๘	ส่วนอำนวยการ
กลุ่มผู้เสพยาเสพติด		
๑. เด็กและเยาวชนผู้เสพยาเสพติดเข้าถึงการบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจไม่เต็มรูปแบบ และไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของร่างกายและ จิตใจ	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
๒. เด็กและเยาวชนผู้เสพยาเสพติดเกิดการว่างงาน ถูก ตีตราและถูกเลือกปฏิบัติให้ออกจากงานเมื่อถูกพบ ประวัติคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	กันยายน ๒๕๖๘	ส่วนป้องกัน
กลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม		
- การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การถูกตกเป็น ผู้เสียหายและเหยื่อ	กันยายน ๒๕๖๘	ส่วนคดี
กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ผู้ติดเชื้อ HIV และผู้ป่วยจิตเวช		
๑. เด็กและเยาวชนอาจจะเข้าถึงการรักษาและบริการ ของรัฐอย่างไม่เท่าเทียม	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
กลุ่มความหลากหลายทางเพศ		

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	กำหนดการติดตาม และรายงานผล	ผู้รับผิดชอบ
๑. เด็กและเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศอาจถูกเลือกปฏิบัติต่อเพศสภาพอย่างไม่เท่าเทียม	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์		
๑. เด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ ถูกละเมิดและถูกเลือกปฏิบัติ	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
๒. เด็กและเยาวชนขาดการเข้าถึงสิทธิของรัฐขั้นพื้นฐาน	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
กลุ่มคนพิการ		
๑. ได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสรีภาพขั้นพื้นฐานและการบริการอย่างไม่เสมอภาค	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ
กลุ่มผู้ต้องหาผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ		
๑. สิทธิในการประกอบอาชีพภายหลังการปล่อยตัวอาจถูกตีตราถูกเลิกจ้างเมื่อนายจ้างพบว่าเคยต้องโทษมาก่อนขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ	กันยายน ๒๕๖๘	สถานแรกรับ